

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

JULIANE ΚΟΚΟΤΤ

της 27ης Σεπτεμβρίου 2006¹

I — Εισαγωγή

1. Την υπό κρίση αίτηση αναίρεσης έχουν υποβάλει ο Osman Ocalan εξ ονόματος του Κουρδικού Εργατικού Κόμματος (Partiya Karkerên Kurdistan — PKK) και ο Serif Vanly για λογαριασμό του Εθνικού Συνεδρίου του Κουρδιστάν (Kongra Netewiya Kurdistan — KNK). Ο O. Ocalan είναι αδελφός του κρατούμενου στις τουρκικές φυλακές ηγέτη του PKK, του Abdullah Ocalan.

2. Αμφότεροι οι αναιρεσείοντες βάζουν κατά του γεγονότος ότι το Συμβούλιο περιέλαβε το PKK σε κατάλογο τρομοκρατικών οργανώσεων. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή του PKK, διότι το PKK, όπως ισχυρίζεται το ίδιο, δεν υφίσταται πλέον και επομένως ο O. Ocalan δεν μπορεί να αποδείξει ότι το εκπροσωπεί. Η προσφυγή του KNK απορρίφθηκε επίσης ως απαράδεκτη, με το αιτιολογικό ότι η απόφαση του Συμβουλίου δεν το αφορά ατομικά.

II — Ιστορικό της διαφοράς και νομικό πλαίσιο

3. Στις σκέψεις 1 έως 9 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης της 15ης Φεβρουαρίου 2005 στην υπόθεση T-229/02², το Πρωτοδικείο εκθέτει ως εξής το ιστορικό της διαφοράς και το νομικό πλαίσιο:

«1 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, το Kurdistan Workers' Party (Κουρδικό Εργατικό Κόμμα) (PKK) εμφανίστηκε το 1978 και ανέλαβε ένοπλο αγώνα κατά της Τουρκικής Κυβέρνησης προκειμένου να αναγνωρισθεί στους Κούρδους το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως. Σύμφωνα με την έγγραφη μαρτυρία του O. Ocalan, το PKK κήρυξε μονομερώς παύση του πυρός υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος αυτοάμυνας, τον Ιούλιο 1999. Σύμφωνα με την ίδια μαρτυρία, τον Απρίλιο 2002 το συνέδριο του PKK αποφάσισε, προκειμένου να εκφράσει τον συγκεκριμένο επαναπροσανατολισμό, ότι “στις 4 Απριλίου 2002

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — PKK και KNK κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2005, σ. II-539).

διακόπτονται όλες οι ασκούμενες υπό το όνομα του ΡΚΚ δραστηριότητες και όλες οι εξ ονόματος του ΡΚΚ δραστηριότητες λογίζονται ως παράνομες” (παράρτημα 2 του δικογράφου της προσφυγής, σημείο 16). Συνεστήθη νέα ομάδα, και συγκεκριμένα το Kongreya Azadî § Demokrasiya Kurdistan (Συνέδριο για τη δημοκρατία και την ελευθερία του Κουρδιστάν — ΚΑΔΕΚ) προκειμένου να επιτευχθούν δημοκρατικός πολιτικοί στόχοι εξ ονόματος της κουρδικής μειονότητας. Ο Α. Ocalan ορίστηκε πρόεδρος του ΚΑΔΕΚ.

- 2 Το Kurdistan National Congress (Εθνικό Συνέδριο του Κουρδιστάν) (ΚΝΚ) είναι ομοσπονδία συνενούσα τριάντα περίπου οργανώσεις. Το ΚΝΚ έχει ως στόχο “την ενίσχυση της ενότητας και της συνεργασίας των Κούρδων σε όλα τα τμήματα του Κουρδιστάν και την υποστήριξη του αγώνα τους υπό το φως των υπέρτατων συμφερόντων του Κουρδικού Έθνους” (άρθρο 7, παράγραφος Α, του συνταγματικού χάρτη του ΚΝΚ). Σύμφωνα με τη γραπτή μαρτυρία του S. Vanly, προέδρου του ΚΝΚ, ο επίτιμος ηγέτης του ΡΚΚ συγκαταλεγόταν μεταξύ εκείνων που προώθησαν την ίδρυση του ΚΝΚ. Το ΡΚΚ ήταν μέλος του ΚΝΚ και τα [...] μέλη του ΡΚΚ χρηματοδοτούσαν εν μέρει το ΚΝΚ.

- 3 Προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή το ψήφισμα 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο, εκτιμώντας ότι απαιτούνταν δράση της Κοινότητας, εξέδωσε στις 27 Δεκεμβρίου 2001 την κοινή θέση 2001/930/ΚΕΠΠΑ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 90) και την κοινή θέση

2001/931/ΚΕΠΠΑ για την εφαρμογή ειδικών μέτρων προς καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 93).

- 4 Δυνάμει του άρθρου 2 της κοινής θέσεως 2001/931:

“Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ενεργούσα εντός των ορίων των εξουσιών που της απονέμει η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αποφασίζει τη δέσμευση κεφαλαίων και άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή οικονομικών πηγών προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα.”

- 5 Στις 27 Δεκεμβρίου 2001 το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2580/2001 για τη λήψη ειδικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 70).

- 6 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 2580/2001:

“1. Εκτός εάν επιτρέπεται δυνάμει των άρθρων 5 και 6:

- α) δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια, χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και οικονομικοί πόροι που ανήκουν ή βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή φυσικού ή νομικού προσώπου, ομάδας ή οντότητας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3,

β) κανένα κεφάλαιο, άλλο χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή οικονομικός πόρος δεν διατίθεται, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε ή προς όφελος οποιουδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3.

ii) νομικά πρόσωπα, ομάδες ή οντότητες που διαπράττουν, ή επιχειρούν να διαπράξουν, συμμετέχουν ή διευκολύνουν τη διάπραξη οιασδήποτε τρομοκρατικής πράξης,

iii) νομικά πρόσωπα, ομάδες ή οντότητες που ανήκουν σε ή ελέγχονται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ομάδες ή οντότητες που αναφέρονται στα στοιχεία i και ii, ή

2. Εκτός εάν επιτρέπεται δυνάμει των άρθρων 5 και 6, απαγορεύεται η παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε οποιοδήποτε ή προς όφελος οποιουδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3.

iv) φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ομάδες ή οντότητες που ενεργούν εξ ονόματος ή υπό την καθοδήγηση ενός ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων, ομάδων ή οντοτήτων που αναφέρονται στα στοιχεία i και ii.”

3. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ομοφωνία, καταρτίζει, αναθεωρεί και τροποποιεί τον κατάλογο των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων στα οποία εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφοι 4, 5 και 6, της κοινής θέσης 2001/931/ΚΕΠΠΑ. Ο κατάλογος αυτός αποτελείται από:

7 Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 2 Μαΐου 2002 την απόφαση 2002/334/ΕΚ, για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 και για την κατάργηση της αποφάσεως 2001/927/ΕΚ (ΕΕ L 116, σ. 33). Με την εν λόγω απόφαση το ΡΚΚ συμπεριελήφθη στον προβλεπόμενο από το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 κατάλογο (στο εξής: επίδικος κατάλογος).

i) φυσικά πρόσωπα που διαπράττουν, ή επιχειρούν να διαπράξουν, συμμετέχουν ή διευκολύνουν τη διάπραξη οιασδήποτε τρομοκρατικής πράξης,

8 Με δικόγραφο το οποίο πρωτοκολλήθηκε υπό τον αριθμό T-206/02, το ΚΝΚ άσκησε προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως 2002/334.

9 Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 17 Ιουνίου 2002 την απόφαση 2002/460/ΕΚ, για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 και για την κατάργηση της αποφάσεως 2002/334/ΕΚ (ΕΕ L 160, σ. 26). Το όνομα του ΡΚΚ διατηρήθηκε στον επίδικο κατάλογο. Ακολούθως, ο οικείος κατάλογος αναπροσαρμόζοταν με αποφάσεις του Συμβουλίου.»

4. Για την έκδοση απόφασης στην παρούσα υπόθεση ενδείκνυται να υπενθυμιστεί, συμπληρωματικά προς τα παρατιθέμενα από το Πρωτοδικείο, το άρθρο 1, παράγραφος 6, της κοινής θέσης 2001/931:

«Τα ονόματα των προσώπων και οντοτήτων τα οποία περιλαμβάνονται στον κατάλογο εξετάζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η διατήρησή τους στον κατάλογο δικαιολογείται.»

5. Το ΚΝΚ άσκησε καταρχάς την προσφυγή στη υπόθεση T-206/02³ κατά της απόφασης 2002/334 και στη συνέχεια, από κοινού με τον Ο. Ocalan, ο οποίος ενεργούσε εξ ονόματος του ΡΚΚ, την προσφυγή στην υπόθεση T-229/02 κατά των αποφάσεων 2002/334 και 2002/460. Η υπό κρίση αίτηση αναιρέσης αφορά μόνο την τελευταία αυτή προσφυγή.

III — Η διάταξη του Πρωτοδικείου

6. Το Πρωτοδικείο δέχτηκε την ένσταση απαραδέκτου που είχε προτείνει το Συμβούλιο και απέρριψε, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, την προσφυγή ως απαράδεκτη σε σχέση με αμφότερούς τους προσφεύγοντες.

7. Με τη σκέψη 27 της διάταξης αυτής το Πρωτοδικείο δέχτηκε ότι το ΡΚΚ θίγεται άμεσα και ατομικά από τις αποφάσεις 2002/334 και 2002/460. Με τη σκέψη 28 τόνισε ότι σε αυτού του είδους τις υποθέσεις δεν πρέπει να επιδεικνύεται «υπερβολική τυπολατρία» σε σχέση με το παραδεκτό της προσφυγής, διότι ειδικά δεν θα ήταν δυνατή η παροχή αποτελεσματικής έννομης προστασίας.

8. Το Πρωτοδικείο εξέθεσε εντούτοις, με τις σκέψεις 34 έως 41, ότι ο Ο. Ocalan δεν απέδειξε ότι εκπροσωπεί εγκύρως το ΡΚΚ, αλλά ισχυρίστηκε αντίθετα ότι το ΡΚΚ έχει διαλυθεί και ότι οποιαδήποτε πράξη εξ ονόματος του ΡΚΚ είναι παράνομη. Το Πρωτοδικείο κατέληξε κατόπιν αυτού στο συμπέρασμα ότι ο Ο. Ocalan άσκησε εξ ιδίας πρωτοβουλίας προσφυγή για λογαριασμό του ΡΚΚ και ότι, ως εκ τούτου, η προσφυγή είναι απαράδεκτη.

9. Την ενεργητική νομιμοποίηση του ΚΝΚ εξετάζει το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 45 έως 56, όπου δέχεται ότι μια ένωση που έχει συσταθεί για την προώθηση των συλλογικών συμφερόντων μιας κατηγορίας προσώπων

3 — Βλ. τη διάταξη της 15ης Φεβρουαρίου 2005, ΚΝΚ κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2005, σ. II-523).

δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι θίγεται ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 230, παράγραφος 4, ΕΚ, από πράξη θίγουσα τα γενικά συμφέροντα της εν λόγω κατηγορίας, παρά μόνο αν τα μέλη της νομιμοποιούνται ατομικώς προς άσκηση προσφυγής. Αφού το ΡΚΚ δεν υφίσταται πλέον, δεν αποτελεί πλέον ούτε μέλος του ΚΝΚ και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το ΚΝΚ θίγεται ατομικά μέσω του ΡΚΚ. Η οργάνωση που διαδέχτηκε το ΡΚΚ, το ΚΑΔΕΚ, δεν είναι μέλος του ΚΝΚ. Οι λοιποί περιορισμοί των δραστηριοτήτων του ΚΝΚ ή των μελών του σε σχέση με τη συνεργασία με το ΡΚΚ ή των οργάνωσεων που το έχουν διαδεχτεί, περιορισμοί που προκύπτουν από τις αποφάσεις 2002/334 και 2002/460, δεν αφορούν ατομικά το ΚΝΚ ή τα μέλη του, αλλά τα αφορούν στον ίδιο βαθμό που αφορούν κάθε άλλο πρόσωπο.

- 1) να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή που άσκησε ο Ο. Ocalan για λογαριασμό της οργάνωσης που ήταν παλαιότερα γνωστή ως ΡΚΚ,
- 2) να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή που άσκησε ο Serif Vanly για λογαριασμό της οργάνωσης που είναι γνωστή ως ΚΝΚ,
- 3) να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων που αφορούν τη διαδικασία σχετικά με το παραδεκτό.

12. Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:

10. Τέλος, η ενεργητική νομιμοποίηση του ΚΝΚ δεν είναι ούτε καν αναγκαία για την ύπαρξη δυνατότητας προσβολής των αποφάσεων του Συμβουλίου. Οι οργάνώσεις τουλάχιστον που διαδέχτηκαν το ΡΚΚ μπορούν να ασκήσουν προσφυγή, πράγμα που συνέβη άλλωστε με το ΚΟΝΓΡΑ-ΓΕΛ (Kongra Gelê Kurdistan — Συνέδριο του Λαού του Κουρδιστάν)⁴.

- 1) να απορρίψει την αίτηση αναίρεσης αμφότερων των αναιρεσιδόντων ως απαράδεκτη,
- 2) επικουρικά, να απορρίψει την αίτηση αναίρεσης αμφότερων των αναιρεσιδόντων ως αβάσιμη,

IV — Αιτήματα των διαδίκων

11. Οι αναιρεσιδόντες ζητούν από το Δικαστήριο:

- 3) εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο,
- 4) να καταδικάσει τους αναιρεσιδόντες στα δικαστικά έξοδα.

⁴ — Το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην εκκρεμή υπόθεση T-253/04, Aydar κ.λπ. κατά Συμβουλίου, για την οποία δημοσιεύτηκε ανακοίνωση στην ΕΕ 2004, C 262, σ. 28.

V — Η άποψή μου επί της υπόθεσης

του Πρωτοδικείου⁵. Η διάταξη αυτή έχει ως εξής:

13. Η αίτηση αναίρεσης αφορά την απόρριψη της προσφυγής σε σχέση με αμφότερους τους ανααιρεσιόντες. Καταρχάς πρέπει να εξεταστεί η αίτηση που υποβλήθηκε εξ ονόματος του ΡΚΚ και στη συνέχεια η αίτηση του ΚΝΚ.

A — *Επί της αναίρεσης που άσκησε ο O. Ocalan εξ ονόματος του ΡΚΚ*

14. Ο πρώτος ανααιρεσιών προβάλλει, εξ ονόματος του ΡΚΚ, επτά συνολικά λόγους αναίρεσης, οι οποίοι πρέπει εν μέρει να συνεξεταστούν.

1) Επί του πρώτου λόγου αναίρεσης — Αναγνώριση της εξουσίας εκπροσώπησης

15. Ο πρώτος ανααιρεσιών ισχυρίζεται ότι η διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι ο ίδιος δεν άσκησε την προσφυγή για λογαριασμό του ΡΚΚ, αλλά εξ ιδίας πρωτοβουλίας, είναι αντιφατική. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο αναγνώρισε ότι ο ανααιρεσιών εκπροσώπωσε εγκύτως το ΡΚΚ, αφού προέβη στην επίδοση του δικογράφου της προσφυγής αντί να λάβει μέτρα κατά το άρθρο 44, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας

«Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στις παραγράφους 3 έως 5 του παρόντος άρθρου, ο γραμματέας τάσσει στον προσφεύγοντα εύλογη προθεσμία για την τακτοποίηση του δικογράφου της προσφυγής ή για την προσκόμιση των στοιχείων που αναφέρονται ανωτέρω. Εφόσον εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί δεν γίνει η τακτοποίηση ή δεν προσκομιστούν τα στοιχεία, το Πρωτοδικείο κρίνει αν η μη τήρηση αυτών των προϋποθέσεων συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής.»

16. Όσον αφορά την εξουσία εκπροσώπησης που έχει ο δικαστικός πληρεξούσιος και το πρόσωπο που τον έχει εξουσιοδοτήσει, ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το άρθρο 44, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου:

«Αν ο προσφεύγων είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, επισυνάπτει στο δικόγραφο της προσφυγής του:

α) [...]

β) αποδεικτικό ότι η εντολή προς τον δικηγόρο δόθηκε προσηκόντως από εκπρόσωπό του εξουσιοδοτημένο προς τούτο.»

⁵ — Ο πρώτος ανααιρεσιών παραπέμπει εκ παραδρομής στα άρθρα του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

17. Ο πρώτος αναιρεσείων επικαλείται μια υπόθεση στην οποία το Πρωτοδικείο, κατόπιν της προβολής από την Επιτροπή του ισχυρισμού ότι το πρόσωπο που είχε παράσχει τη δικαστική πληρεξουσιότητα δεν ήταν εξουσιοδοτημένο να εκπροσωπεί την προσφεύγουσα εταιρία, ζήτησε διευκρινίσεις από την προσφεύγουσα⁶. Στην προκείμενη υπόθεση ούτε το Συμβούλιο ούτε το ίδιο το Πρωτοδικείο αμφισβήτησαν υπ' αυτή την έννοια την εξουσία εκπροσώπησης του O. Ocalan πριν από την έκδοση της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης.

18. Το Συμβούλιο απαντά πάντως, ορθότατα, ότι η επίδοση του δικογράφου της προσφυγής δεν εμπόδιζε το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει στη συνέχεια ότι ο O. Ocalan δεν είχε εξουσία εκπροσώπησης. Στην υπόθεση που επικαλείται ο πρώτος αναιρεσείων το Πρωτοδικείο εξακρίβωσε αν το πρόσωπο που είχε παράσχει την εξουσιοδότηση είχε εξουσία εκπροσώπησης μόνο αφού η Επιτροπή πρόβαλε σχετική αιτίαση⁷.

19. Επιπλέον, κατά τον πρώτο αναιρεσείωντα, είναι αντιφατικό το ότι του επιτράπηκε μεν να αναπτύξει τους ισχυρισμούς του κατά το στάδιο του παραδεκτού, αλλά έγινε δεκτό ότι για τη συνέχεια της διαδικασίας δεν είχε εξουσιοδότηση της οργάνωσης που εκπροσωπούσε.

20. Ούτε ο ισχυρισμός αυτός είναι πειστικός, διότι —όπως τονίζει το Συμβούλιο— είναι

νομικά επιβεβλημένο να δίδεται στον διάδικο η δυνατότητα να αναπτύσσει τα επιχειρήματά του ως προς το παραδεκτό, ακόμη και αν δεν είναι σαφές αν οι παριστάμενοι για λογαριασμό του διαδίκου έχουν πράγματι την εξουσία να τον εκπροσωπούν, διότι ειδάλλως δεν θα τηρούνταν η αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης ως προς την εξουσία εκπροσώπησης. Αυτή άλλωστε είναι η μόνη εύλογη λύση ακόμη και από πρακτική άποψη, αφού οι φερόμενοι ως εκπρόσωποι στην περίπτωση αυτή είναι κατά τεκμήριο σε πλεονεκτικότερη θέση από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο όσον αφορά την προσκόμιση των οικείων αποδείξεων.

21. Εφόσον ο υπό κρίση λόγος αναιρέσης εμπεριέχει την ειδικότερη αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο παρέλειψε να καλέσει τον πρώτο αναιρεσείωντα να αποδείξει την εξουσιοδότησή του, η αιτίαση αυτή πρέπει να συνεξεταστεί με τον έβδομο λόγο αναιρέσης, ο οποίος αφορά τη μη χορήγηση της δυνατότητας παροχής διευκρινίσεων.

22. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσης πρέπει να απορριφθεί.

2) Επί του δεύτερου και του τρίτου λόγου αναιρέσης — Ο ισχυρισμός ότι προδικάστηκαν ζητήματα αναγόμενα στο βάσιμο

23. Με τους δύο αυτούς λόγους αναιρέσης ο πρώτος αναιρεσείων υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός σχετικά με την ύπαρξη του ΡΚΚ δεν έπρεπε να προβληθεί και να εξεταστεί μεμονωμένα στο πλαίσιο της υποβολής ένστασης απαραδέκτου, αλλά αφορά το

6 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Οκτωβρίου 2002, T-180/00, Astipescas κατά Επιτροπής (Σύλλογή 2002, σ. II-3985, σκέψεις 44 και 45).

7 — Απόφαση Astipescas, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 6.

βάσιμο της προσφυγής. Ο αναιρεσείων επικαλείται συναφώς το άρθρο 114, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

24. Το Συμβούλιο θεωρεί τον υπό κρίση λόγο αναίρεσης απαράδεκτο, διότι αποτελεί απλή επανάληψη επιχειρημάτων που προβλήθηκαν πρωτοδικώς. Τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδικώς μπορούν πάντως να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο συζήτησεως κατά την αναιρετική διαδικασία, εφόσον ο αναιρεσείων αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου από το Πρωτοδικείο. Συγκεκριμένα, αν ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει, κατά τον τρόπο αυτό, την αναίρεσή του σε λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε ήδη ενώπιον του Πρωτοδικείου, η αναιρετική διαδικασία θα έχανε εν μέρει τη σημασία της⁸. Με την προκείμενη αίτηση αναίρεσης ο πρώτος αναιρεσείων επαναλαμβάνει μεν την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε πρωτοδικώς, αλλά η επανάληψη αυτή γίνεται στο πλαίσιο αμφισβήτησης της ορθότητας της απόφασης του Πρωτοδικείου και είναι επομένως παραδεκτή.

25. Ο λόγος αναίρεσης αυτός όμως δεν είναι βάσιμος. Δεν χρειάζεται να εξεταστεί εν προκειμένω αν η ύπαρξη του ΡΚΚ έχει πράγματι σημασία για το βάσιμο της προσφυγής, διότι το άρθρο 114, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου δεν απαγορεύει τη θεμελίωση της ένστασης απαραδέκτου σε επιχει-

ρήματα που έχουν σημασία και για το βάσιμο της προσφυγής.

26. Το γερμανικό κείμενο της διάταξης αυτής έχει ως εξής:

«Will eine Partei vorab eine Entscheidung des Gerichts über die Unzulässigkeit, die Unzuständigkeit oder einen Zwischenstreit herbeiführen, so hat sie dies mit besonderem Schriftsatz zu beantragen.» [σε ελληνική μετάφραση: «Αν ένας διάδικος ζητήσει από το Πρωτοδικείο να κρίνει επί του απαραδέκτου, της ελλείψεως αρμοδιότητας ή επί παρεμπιπτόντος ζητήματος πριν εισέλθει στην ουσία, υποβάλλει την αίτησή του με χωριστό δικόγραφο.»]

27. Αντίθετα, το αγγλικό⁹ και το γαλλικό¹⁰ κείμενο προβλέπουν κατ' ουσία ότι επιτρέπεται η προβολή ενστάσεων απαραδέκτου, ενστάσεων έλλειψης αρμοδιότητας ή παρεμπιπτόντων ζητημάτων που δεν αφορούν το βάσιμο της διαφοράς.

28. Από τα παραπάνω ο πρώτος αναιρεσείων συνάγει ότι δεν επιτρέπεται ούτε η προβολή ένστασης απαραδέκτου ούτε η λήψη απόφασης από το Πρωτοδικείο επί

8 — Διάταξη της 11ης Νοεμβρίου 2003, C-488/01 P, Martinez κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 2003, σ. I-13355, σκέψη 39), και απόφαση της 23ης Μαρτίου 2004, C-234/02 P, Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής κατά Lamberts (Συλλογή 2004, σ. I-2803, σκέψη 75).

9 — A party applying to the Court of First Instance for a decision on admissibility, on lack of competence or other preliminary plea *not going to the substance of the case* shall make the application by a separate document.

10 — Si une partie demande que le Tribunal statue sur l'irrecevabilité, l'incompétence ou sur un incident, *sans engager le débat au fond*, elle présente sa demande par acte séparé.

της ένστασης αυτής, αν προς τούτο είναι αναγκαία η επίλυση ζητήματος που αφορά την ουσία της υπόθεσης.

διάταξη. Σε καμία από τις δύο περιπτώσεις δεν προβλέπεται ο περιορισμός ότι τα εξεταζόμενα ζητήματα δεν πρέπει να αφορούν το βάσιμο.

29. Πράγματι, το γαλλικό και το αγγλικό κείμενο του άρθρου 114, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου θα μπορούσαν να έχουν την έννοια ότι καμία από τις ενστάσεις που προβλέπονται στη διάταξη αυτή δεν μπορεί να αφορά ζητήματα που απαιτούν την εξέταση του βασίμου της προσφυγής. Δεν αποκλείεται η επιφύλαξη αυτή, που περιέχεται στο κείμενο της διάταξης στις δύο αυτές γλώσσες, να αφορά και τις τρεις περιπτώσεις που παρατίθενται στην εν λόγω διάταξη, αλλά είναι πιθανότερο, με βάση το εννοιολογικό πλαίσιο, ότι αφορά μόνο την τρίτη περίπτωση, δηλαδή το παρεμπύπτον ζήτημα («incident» και «other preliminary plea» αντίστοιχα).

30. Η τελευταία αυτή ερμηνεία του άρθρου 114, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου είναι επίσης σύμφωνη με την οικονομία των διατάξεων στις οποίες εντάσσεται το άρθρο αυτό. Όταν δηλαδή το Πρωτοδικείο εξετάζει το παραδεκτό χωρίς να έχει προβληθεί ένσταση, δεν κωλύεται να εξετάσει ζητήματα που μπορούν να έχουν σημασία για το βάσιμο της προσφυγής. Κατά το άρθρο 113, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, αφού ακούσει τους διαδίκους, να αποφανθεί ως προς τη συνδρομή των απαραίτητων δικονομικών προϋποθέσεων. Σε περίπτωση που η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Πρωτοδικείο μπορεί μάλιστα, κατά το άρθρο 111, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με

31. Η μη ύπαρξη περιορισμών κατά την εξέταση των ζητημάτων του παραδεκτού ανταποκρίνεται άλλωστε στην όλη λογική των δικονομικών προϋποθέσεων, καθόσον η εξέταση του βασίμου προϋποθέτει την ύπαρξη αρμοδιότητας του Πρωτοδικείου και το παραδεκτό της προσφυγής¹¹.

32. Επιπλέον, από τον σκοπό του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου συνάγεται ότι η εξέταση της ένστασης απαραδέκτου δεν πρέπει να περιορίζεται στα ζητήματα μόνο που δεν έχουν σημασία για το βάσιμο. Όπως δηλαδή ορθά τονίζει το Συμβούλιο, η ένσταση απαραδέκτου δίδει τη δυνατότητα αποφυγής χρονοβόρων συζητήσεων σχετικά με το βάσιμο. Οι συζητήσεις αυτές δεν έχουν καμία σημασία για τη δίκη, αν η προσφυγή είναι απαράδεκτη. Ακόμη και αν πρέπει, στο πλαίσιο του παραδεκτού, να εξεταστούν ορισμένα ζητήματα που έχουν επίσης σημασία για το βάσιμο, αυτό δεν σημαίνει οπωσδήποτε ότι θα πρέπει να γίνει ενδελεχής εξέταση του βασίμου.

11 — Ο γενικός εισαγγελέας Ruiz-Jarabo Colomer δέχτηκε μάλιστα, με τις προτάσεις που ανέπτυξε στις 4 Οκτωβρίου 2001 στην υπόθεση 23/00 P, Συμβούλιο κατά Boehringer Ingelheim Vetmedica κ.λπ. (Συλλογή 2002, σ. I-1873, σκέψεις 28 επ.), ότι είναι νομικά εσφαλμένη η λήψη απόφασης επί του βασίμου, όταν η προσφυγή είναι απαράδεκτη. Το Δικαστήριο πάντως δέχτηκε, με την απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2002 (σκέψη 52), ότι η διαδικασία αυτή δεν έβλαπτε το Συμβούλιο και απέρριψε την αναιρέσή του.

33. Επομένως, επιτρέπεται να εξετάζονται ακόμη και στο πλαίσιο της ένστασης απαραδέκτου που προβλέπει το άρθρο 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου τα ζητήματα που ενδέχεται να έχουν σημασία για το βάσιμο της προσφυγής. Κατά συνέπεια, η πιθανότητα να έχει σημασία το ζήτημα της ύπαρξης του ΡΚΚ για το βάσιμο της προσφυγής δεν εμποδίζει ούτε την προβολή της ένστασης απαραδέκτου ούτε τη λήψη από το Πρωτοδικείο απόφασης επί της ένστασης αυτής.

34. Κατόπιν των ανωτέρω, ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναίρεσης πρέπει να απορριφθούν.

3) Επί του τέταρτου και του πέμπτου λόγου αναίρεσης — Παραμόρφωση του περιεχομένου της δήλωσης του Ο. Ocalan και ύπαρξη ικανότητας δικαίου του ΡΚΚ

35. Με τον τέταρτο λόγο αναίρεσης ο πρώτος αναιρεσείων εκθέτει ότι το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένα τους ισχυρισμούς του. Από το δικόγραφο της προσφυγής και από μια δήλωση του Ο. Ocalan προκύπτει με σαφήνεια ότι το ΡΚΚ διέκοψε τις δραστηριότητές του με αυτή την ονομασία και δημιούργησε μια νέα, συγγενή, οργάνωση με την ονομασία ΚΑΔΕΚ. Ο Ο. Ocalan υποστηρίζει ότι ουδέποτε ομολόγησε ότι, όσον αφορά την ασκηθείσα προσφυγή, το ΡΚΚ δεν υφίσταται πλέον ή έχει διαλυθεί.

36. Ο πρώτος αναιρεσείων ισχυρίζεται, αναπτύσσοντας τον πέμπτο λόγο αναίρεσης, ότι, ακόμη και αν το ΡΚΚ καταρχήν δεν

υφίσταται πλέον, πρέπει να γίνει δεκτό, τουλάχιστον για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, ότι εξακολουθεί να έχει ικανότητα δικαίου. Αν υπάρχει δυνατότητα απαγόρευσης του ΡΚΚ, πρέπει να αναγνωριστεί ότι έχει επαρκή ικανότητα δικαίου για να μπορεί να προσβάλει δικαστικά την απαγόρευση.

37. Το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι λόγοι αναίρεσης αυτοί είναι απαράδεκτοι, διότι επαναλαμβάνουν απλώς τους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου και βάλλουν κατά της εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών από το Πρωτοδικείο.

38. Όπως εξέθεσα ήδη, η εκ νέου προβολή των επιχειρημάτων που έχουν διατυπωθεί πρωτοδικώς επιτρέπεται όταν —όπως εν προκειμένω— αμφισβητείται με αυτά η νομική εκτίμηση στην οποία έχει προβεί το Πρωτοδικείο. Αντίθετα, η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών δεν αποτελεί νομικό ζήτημα που να εμπίπτει επομένως στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Αυτό πάντως ισχύει μόνο αν το Πρωτοδικείο δεν έχει *παραμορφώσει* το περιεχόμενο των αποδεικτικών μέσων που υποβλήθηκαν στην κρίση του¹². Οι δύο αυτοί λόγοι αναίρεσης είναι επομένως παραδεκτοί, καθόσον ο πρώτος αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο *παραμόρφωσε* το περιεχόμενο των αποδεικτικών μέσων.

12 — Αποφάσεις της 15ης Ιουνίου 2000, C-237/98 P, Dorsch Consult (Συλλογή 2000, σ. I-4549, σκέψεις 35 επ.), και της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 49).

39. Θα μπορούσαν πάντως να διατυπωθούν αμφιβολίες για το αν αυτοί οι λόγοι αναίρεσης είναι λυσιτελείς, δηλαδή αν μπορούν να επηρεάσουν το κύρος της διάταξης του Πρωτοδικείου. Αν δεν μπορούν να το επηρεάσουν, τότε πρόκειται, σύμφωνα με τη γαλλική ορολογία, για «moyen inopérant», δηλαδή για λόγους αναίρεσης που δεν είναι ικανοί να οδηγήσουν στην επίτευξη του σκοπού της αναίρεσης και είναι συνεπώς αβάσιμοι.

40. Για να αξιολογηθεί η λυσιτέλεια των επιχειρημάτων που αφορούν την υπόσταση του PKK, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το Πρωτοδικείο δεν απέρριψε την προσφυγή με το αιτιολογικό ότι το PKK δεν είχε ικανότητα δικαίου ή την ικανότητα να είναι διάδικος —όπως είχε ζητήσει με την ένστασή του το Συμβούλιο— αλλά επειδή ο Ο. Ocalan δεν εκπροσωπούσε το PKK.

41. Το Πρωτοδικείο πάντως στήριξε το συμπέρασμά του ότι ο Ο. Ocalan δεν έχει εξουσία εκπροσώπησης στο γεγονός και μόνο ότι ο Ο. Ocalan δήλωσε ότι το PKK δεν υφίσταται πλέον. Αν επομένως οι υπό κρίση λόγοι αναίρεσης του πρώτου αναιρεσιόντος ευδοκιμήσουν, εξαφανίζεται ολόκληρη η αιτιολογία σε αυτό το κρίσιμο σημείο. Επομένως, οι λόγοι αναίρεσης αυτοί ενδέχεται να είναι λυσιτελείς.

42. Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον το Πρωτοδικείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο των αποδεικτικών μέσων. Η παραμόρφωση αυτή πρέπει να προκύπτει προδήλως —χωρίς εκ νέου εκτιμήσεις των πραγματικών περιστατικών και των αποδει-

κτικών μέσων— από τη δικογραφία¹³. Η διατύπωση αυτή είναι πάντως ασαφής, διότι η διαπίστωση παραμόρφωσης του περιεχομένου των αποδεικτικών μέσων προϋποθέτει επίσης ορισμένη τουλάχιστον εκτίμηση. Υπάρχει παραμόρφωση του περιεχομένου των αποδεικτικών μέσων όταν, χωρίς να διεξαχθούν νέες αποδείξεις, προκύπτει ότι η εκτίμηση των διαθέσιμων αποδεικτικών μέσων είναι προδήλως εσφαλμένη.

43. Το Δικαστήριο στηρίζει συνήθως τη διαπίστωση της παραμόρφωσης του περιεχομένου των αποδεικτικών μέσων στο γεγονός ότι το Πρωτοδικείο έχει αποδώσει αντικειμενικά εσφαλμένο περιεχόμενο σε ορισμένα αποδεικτικά μέσα¹⁴. Το Δικαστήριο πάντως έχει επίσης βασιστεί στο όλο πλαίσιο στο οποίο εντάσσονταν ορισμένες δηλώσεις ή καταθέσεις είτε για να διαπιστώσει ότι είχε παραμορφωθεί το περιεχόμενο των αποδεικτικών μέσων¹⁵ είτε για να διαπιστώσει ότι δεν υπήρξε τέτοια παραμόρφωση¹⁶.

13 — Αποφάσεις της 28ης Μαΐου 1998, C-8/95 P, New Holland Ford κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-3175, σκέψη 72), και της 6ης Απριλίου 2006, C-551/03 P, General Motors Nederland και Opel Nederland κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. I-3173, σκέψη 54).

14 — Βλ. τις αποφάσεις της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-164/98 P, DIR International Film κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-447, σκέψεις 43 επ.) σχετικά με παρανόηση μιας αναφοράς στο αιτιολογικό μιας απόφασης της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2003, C-277/01 P, Κοινοβούλιο κατά Samper (Συλλογή 2003, σ. I-3019, σκέψεις 45 επ.) σχετικά με την εσφαλμένη παράθεση του περιεχομένου πρακτικών, της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P και C-180/01 P, International Power κ.λπ. κατά NALOO (Συλλογή 2003, σ. I-11421, σκέψη 156) σχετικά με την εσφαλμένη ερμηνεία του αιτιολογικού μιας απόφασης της Επιτροπής, της 1ης Ιουνίου 2006, C-442/03 P και C-471/03 P, P&O European Ferries (Vizcaya) κατά Επιτροπής και Diputación Foral de Vizcaya κατά Επιτροπής (δεν έχει δημοσιευτεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 63 επ.) σχετικά με την παραμόρφωση του περιεχομένου του αιτιολογικού μιας απόφασης της Επιτροπής.

15 — Αποφάσεις Κοινοβούλιο κατά Samper (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 13, σκέψη 40) και της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, C-197/99 P, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-8461, σκέψεις 64 επ.).

16 — Αποφάσεις της 14ης Ιουλίου 2005, C-65/02 P και C-73/02 P, ThyssenKrupp κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-6773, σκέψεις 83 επ.), και της 6ης Ιανουαρίου 2004, C-2/01 P και C-3/01 P, BAI κατά Bayer και Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-23, σκέψεις 53 επ.), και της 7ης Οκτωβρίου 2004, C-136/02 P, Mag Instrument κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 2004, σ. I-9165, σκέψη 63).

44. Με βάση τα παραπάνω κριτήρια πρέπει να εξεταστεί αν η διαπίστωση ότι ο Ο. Ocalan δήλωσε ότι το ΡΚΚ δεν υφίσταται πλέον και το συμπέρασμα ότι το ΡΚΚ δεν μπορούσε επομένως να τον έχει εξουσιοδοτήσει να ασκήσει την προσφυγή αποτελούν παραμόρφωση του περιεχομένου αποδεικτικών στοιχείων.

45. Η διαπίστωση του Πρωτοδικείου μπορεί να στηριχτεί στο σημείο 16 του δικογράφου της προσφυγής και στο σημείο 27 της δήλωσης του Ο. Ocalan¹⁷, όπου γίνεται λόγος για τη διάλυση του ΡΚΚ. Η διαδικασία αυτή περιγράφεται πάντως λεπτομερέστερα σε άλλο σημείο της δήλωσης αυτής. Όπως παραθέτει το Πρωτοδικείο στη σκέψη 1 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης, παραπέμποντας στο σημείο 16 της δήλωσης, το συνέδριο του ΡΚΚ αποφάσισε τον Απρίλιο του 2002, προκειμένου να εκφράσει τον νέο προσανατολισμό της οργάνωσης, ότι «στις 4 Απριλίου 2002 διακόπτονται όλες οι ασκούμενες υπό το όνομα του “ΡΚΚ” δραστηριότητες και όλες οι εξ ονόματος του ΡΚΚ δραστηριότητες λογίζονται ως παράνομες» [στο πρωτότυπο: illegitimate].

46. Στη συνέχεια θεσπίστηκε, σύμφωνα με το σημείο 18 της δήλωσης, νέο καταστατικό, το οποίο άλλαξε τη διάρθρωση και την οργάνωση του ΡΚΚ. Σκοπός ήταν να υπαχθούν οι διάφορες οργανώσεις που είχαν δημιουργηθεί στα διάφορα τμήματα του Κουρδιστάν σε μια συντονιστική οργάνωση. Έτσι ιδρύθηκε το ΚΑΔΕΚ.

47. Από τα σημεία 29 επ. της δήλωσης προκύπτει εξάλλου ότι ο βασικός λόγος για

τον οποίο προσβάλλεται η εγγραφή του ΡΚΚ στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργανώσεων είναι ότι η εγγραφή αυτή θα αποτελεί εμπόδιο για τις δραστηριότητες του ΚΑΔΕΚ.

48. Τέλος, ο Ο. Ocalan παρέσχε τη δικαστική πληρεξουσιότητα στους οικείους δικηγόρους εξ ονόματος της οργάνωσης που ήταν προηγουμένως γνωστή ως ΡΚΚ.

49. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι η επίμαχη οργάνωση δεν μπορούσε, λόγω της φύσης της, να έχει οριστικό και τυποποιημένο καταστατικό βάσει του οποίου να μπορούν να προσδιοριστούν σαφώς η αρχή και το τέλος της νομικής της υπόστασης.

50. Κατά συνέπεια, από τα αποδεικτικά μέσα δεν μπορεί να συναχθεί απλώς ότι το ΡΚΚ δεν υφίσταται πλέον και επομένως δεν μπορούσε να παράσχει εξουσιοδότηση στον Ο. Ocalan. Είναι πιθανότερο ότι το ΚΑΔΕΚ αποτελεί απλώς τη νέα ονομασία του ΡΚΚ.

51. Ακόμη και αν θεωρηθεί —όπως υποστήριξε το Συμβούλιο κατά την προφορική διαδικασία— ότι η οργάνωση που ονομάζεται ΚΑΔΕΚ έχει διαδεχτεί το μη υφιστάμενο πλέον ΡΚΚ στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, τότε θα πρέπει να γίνει δεκτό —αντίθετα από ό,τι υποστηρίζει το Συμβούλιο— ότι τουλάχιστον η υπό κρίση προσφυγή ασκήθηκε πράγματι από το ΚΑΔΕΚ υπό το όνομα ΡΚΚ και κατ’ άσκηση των

17 — Παράρτημα II του δικογράφου της προσφυγής.

δικαιωμάτων που του είχε μεταβιβάσει το ΡΚΚ.

52. Υπέρ του συμπεράσματος ότι πρόκειται για αλλαγή ονόματος ή διαδοχή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις συνηγορεί το γεγονός ότι —όπως εξέθεσε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 55 της διάταξής του— το Συμβούλιο, με την απόφαση 2004/306/ΕΚ, της 2ας Απριλίου 2004, για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 και για την κατάργηση της αποφάσεως 2003/902/ΕΚ¹⁸, ενέγραψε το ΚΑΔΕΚ και το ΚΟΝΓΡΑ-ΓΕΛ στον επίδικο κατάλογο ως άλλες ονομασίες του ΡΚΚ. Επομένως, η οργάνωση που προσδιορίζεται από τις ονομασίες αυτές εξακολουθεί να υφίσταται.

53. Επιπλέον, ο πρώτος αναιρεσείων τονίζει ορθά, κατά τη διατύπωση του πέμπτου λόγου αναίρεσης, ότι, εφόσον το ΡΚΚ εξακολουθεί να περιλαμβάνεται στον επίδικο κατάλογο ως τρομοκρατική οργάνωση, πρέπει να του αναγνωριστεί η ικανότητα δικαίου και η ικανότητα να είναι διάδικος στον βαθμό τουλάχιστον που είναι αναγκαίος για να μπορεί να προσβάλλει δικαστικά την εγγραφή του αυτή στον κατάλογο. Κατά συνέπεια, πρέπει και να είναι σε θέση να διορίζει τα πρόσωπα που μπορούν να ασκήσουν προσφυγή εξ ονόματός του.

54. Το επιχείρημα αυτό δεν είναι τυπολατρικό. Είναι προφανές ότι το Συμβούλιο εξακολουθεί μέχρι σήμερα να θεωρεί ότι το ΡΚΚ συνεχίζει να υφίσταται, αφού διατηρεί

σε ισχύ έναντι του ΡΚΚ μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 44, η διατήρηση αυτή προϋποθέτει, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001, τη συνεχή επανεξέταση του ζητήματος αν η εγγραφή στον κατάλογο εξακολουθεί να είναι δικαιολογημένη. Η επανεξέταση αυτή πραγματοποιείται, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 6, της κοινής θέσης 2001/931¹⁹, στο οποίο αναφέρεται η παραπάνω διάταξη του κανονισμού, τουλάχιστον μία φορά ανά εξάμηνο.

55. Η δήλωση ότι όλες οι δραστηριότητες που θα αναλαμβάνονταν εξ ονόματος του ΡΚΚ θα λογίζονταν ως παράνομες [στο πρωτότυπο: *illegitimate*] πρέπει —όπως εξέθεσε το ΡΚΚ κατά την προφορική διαδικασία— να εξεταστεί στο πλαίσιο της πρόθεσης αποστασιοποίησης από πράξεις βίας — πρόθεσης που υπήρχε τουλάχιστον κατά το χρονικό εκείνο σημείο. Το ΡΚΚ δεν είχε πλέον την πρόθεση να παρέχει πολιτική νομιμοποίηση για τις πράξεις αυτές. Το στοιχείο όμως αυτό δεν μπορεί να αφορά την προκείμενη προσφυγή.

56. Τα παραπάνω δεν δίδουν σαφή απάντηση στο ζήτημα αν ο Ο. Οcalan παρίσταται νόμιμα για λογαριασμό του ΡΚΚ. Οι διαπιστώσεις όμως του Πρωτοδικείου σχετικά με την έλλειψη εξουσίας του Ο. Οcalan να εκπροσωπεί το ΡΚΚ παραμόρφωσαν τουλάχιστον το περιεχόμενο της δήλωσής του. Ο λόγος αυτός αρκεί για να γίνει δεκτό ότι η διάταξη του Πρωτοδικείου ενέχει νομικό σφάλμα και πρέπει συνεπώς να αναιρεθεί.

18 — ΕΕ L 99, σ. 28.

19 — Η διάταξη αυτή παρατίθεται παραπάνω στο σημείο 4.

4) Επί του έκτου λόγου αναίρεσης — ουσιαστική έννομη προστασία

57. Ο έκτος λόγος αναίρεσης αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την άσκηση προσφυγής από ιδιώτες ενώπιον των ευρωπαϊκών δικαιοδοτικών οργάνων, και συγκεκριμένα την προϋπόθεση να αφορά η προσβαλλόμενη πράξη τον προσφεύγοντα ατομικά. Η προϋπόθεση αυτή αντιβαίνει, κατά τον αναιρεσιδόντα, στην ΕΣΔΑ, διότι έτσι αποκλείεται η άσκηση προσφυγής, παρά την προσβολή των ανθρώπινων δικαιωμάτων, εφόσον η οικεία πράξη δεν αφορά επίσης τον ενδιαφερόμενο ατομικά.

58. Το Συμβούλιο θεωρεί ότι αυτός ο λόγος αναίρεσης είναι απαράδεκτος, διότι το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε ανάλογους ισχυρισμούς σε πρώτο βαθμό. Η ένσταση αυτή πάντως δεν είναι πειστική, διότι ακόμη και η ανεπαρκής εξέταση επιχειρημάτων από το Πρωτοδικείο ή η παράλειψη εξέτασής τους ενδέχεται να συνιστά νομικό σφάλμα.

59. Από την αίτηση αναίρεσης πάντως δεν προκύπτει ούτε κατά ποιου τμήματος της διάταξης του Πρωτοδικείου βάλλει η αναίρεση ούτε σε ποιο σημείο το Πρωτοδικείο έπρεπε να έχει εξετάσει τα επιχειρήματα αυτά. Κατά συνέπεια, η αίτηση αναίρεσης είναι κατά το μέρος αυτό απαράδεκτη. Εξάλλου, η αίτηση αναίρεσης δεν μπορεί να θεμελιωθεί στις προϋποθέσεις άσκησης της προσφυγής εξ ονόματος του ΡΚΚ ως θιγόμενου ατομικά προσφεύγοντος, διότι αφενός το Πρωτοδικείο αναγνώρισε ρητά, με τη σκέψη 27, ότι η οργάνωση αυτή θίγεται ατομικά και αφετέρου ο Ο. Οcalan δεν άσκησε την προσφυγή προβάλλοντας δικό του δικαίωμα.

60. Σε σχέση με την παροχή ουσιαστικής έννομης προστασίας προβάλλεται επίσης ο ισχυρισμός ότι η απόφαση του Πρωτοδικείου σχετικά με την ύπαρξη του ΡΚΚ στέρησε από την οργάνωση αυτή τη δυνατότητα αποτελεσματικής έννομης προστασίας. Ούτε όμως ο ισχυρισμός αυτός με πείθει. Η παροχή ουσιαστικής έννομης προστασίας δεν προϋποθέτει τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής για λογαριασμό τρίτου, εφόσον ο ασκών την προσφυγή δεν έχει την εξουσία εκπροσώπησης του τρίτου.

61. Επομένως, ο υπό εξέταση λόγος πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

5) Επί του έβδομου λόγου αναίρεσης — Παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων

62. Τέλος, ο πρώτος αναιρεσιδόντων ισχυρίζεται, με τον έβδομο λόγο αναίρεσης, ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να του έχει δώσει τη δυνατότητα να παράσχει διευκρινίσεις ως προς την εξουσία εκπροσώπησης που είχε. Κατά τον αναιρεσιδόντα, η προσέγγιση του Πρωτοδικείου είναι επαχθέστατη και δυσανάλογη και αντιβαίνει στο φυσικό δίκαιο.

63. Ο πρώτος αναιρεσιδόντων πάντως είχε καταρχήν αρκετές ευκαιρίες να αποδείξει σαφώς ότι είχε εξουσία εκπροσώπησης — συγκεκριμένα, καταρχάς με το δικόγραφο της προσφυγής και στη συνέχεια με την απάντησή του στην ένσταση του Συμβουλίου. Δεδομένου μάλιστα ότι το Συμβούλιο θεμελίωσε την ένσταση απαράδεκτη με το

επιχείρημα, μεταξύ άλλων, ότι το ΡΚΚ, όπως δήλωσε ο ίδιος ο πρώτος αναιρεσείων, δεν υφίσταται πλέον και επομένως δεν έχει ικανότητα δικαίου ή την ικανότητα να είναι διάδικος, ο πρώτος αναιρεσείων είχε συγκεκριμένο λόγο να διασαφηνίσει τα σημεία αυτά. Ο πρώτος αναιρεσείων έκανε εξάλλου χρήση της δυνατότητας αυτής.

64. Όπως όμως τόνισε ο πρώτος αναιρεσείων απαντώντας σε ερώτηση που του τέθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν διατύπωσε παρατηρήσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου ως προς τη νομική αξιολόγηση των ισχυρισμών του αναιρεσειόντος ως προς τα πραγματικά περιστατικά, στην οποία προέβη τελικά το Πρωτοδικείο. Το Πρωτοδικείο δηλαδή, αντίθετα από το Συμβούλιο κατά την προβολή της ένστασης απαραδέκτου, δεν αποφάνθηκε επί της ικανότητας δικαίου του ΡΚΚ και της ικανότητάς του να είναι διάδικος, αλλά έκρινε ότι ο Ο. Ocalan δεν είχε εξουσία εκπροσώπησης.

65. Ο πρώτος αναιρεσείων φρονεί συνεπώς ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να τον πληροφορήσει για τη νομική αξιολόγηση στην οποία επρόκειτο να προβεί, δηλαδή για τις αμφιβολίες που είχε σε σχέση με την εξουσία εκπροσώπησης, ώστε να υπάρξει η δυνατότητα άρσης των αμφιβολιών αυτών.

66. Τα δικαστήρια πάντως δεν είναι καταρχήν υποχρεωμένα να παρέχουν σε κάθε διάδικο τη δυνατότητα να διατυπώνει την άποψή του επί κάθε σημείου της νομικής αξιολόγησής τους πριν από την έκδοση της απόφασής τους. Τα κοινοτικά μάλιστα δικαιοδοτικά όργανα είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικά ως προς το ζήτημα αυτό. Η επιφυλακτικότητα αυτή εγγυάται την ουδετερότητά τους. Δεδομένου ότι επιβάλλεται η

εκπροσώπηση των διαδίκων από δικηγόρο, δεν χρειάζονται κανονικά τέτοιες υποδείξεις. Ακόμη και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο (στο εξής: ΕΔΔΑ) δέχεται ότι οι υποδείξεις ενός δικαστηρίου σε ποινική δίκη, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε πλάνη, δεν προσβάλλουν το δικαίωμα για δίκαιη δίκη, αν ο ενδιαφερόμενος εκπροσωπείται από δικηγόρο²⁰.

67. Η αναγκαιότητα των υποδείξεων μπορεί όμως να προκύπτει από την αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης. Σκοπός της αρχής αυτής είναι, μεταξύ άλλων, η αποφυγή του ενδεχομένου να επηρεαστεί η δικαστική απόφαση από ισχυρισμούς επί των οποίων οι διάδικοι δεν μπόρεσαν να διατυπώσουν την άποψή τους²¹. Επιδιώκεται δηλαδή να προληφθεί η έκδοση «αιφνιδιαστικής απόφασης».

68. Οι διάδικοι πάντως έλαβαν θέση επί των ισχυρισμών που ήσαν κρίσιμοι για το Πρωτοδικείο, δηλαδή των δηλώσεων σχετικά με την ύπαρξη του ΡΚΚ, οπότε δεν ήταν καταρχήν επιβεβλημένη η κατά τα λοιπά τήρηση της αρχής της εκατέρωθεν ακρόασης.

69. Για το ζήτημα της επαρκούς εξουσίας εκπροσώπησης ο Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου περιλαμβάνει όμως μια ειδική ρύθμιση, η οποία επιβάλλει, κατ'

20 — ΕΔΔΑ, απόφαση Coghlan κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 19ης Οκτωβρίου 2004, που αφορούσε το παραδεκτό της προσφυγής 8535/02 (σ. 18). Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο για την αιφνίδια μεταβολή του κατηγορητηρίου: βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση I. Η. κ.λπ. κατά Αυστρίας της 20ής Απριλίου 2006 σχετικά με την προσφυγή 42780/98 (§§ 32 επ.).

21 — Διάταξη της 4ης Φεβρουαρίου 2000, C-17/98, Emesa Sugar (Συλλογή 2000, σ. I-665, σκέψη 18).

εξαίρεση, την υπόδειξη της ύπαρξης τυχόν ασαφειών και τη δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων. Αν ο προσφεύγων είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και δεν επισυνάπτει στο δικόγραφο της προσφυγής του αποδεικτικό ότι η εντολή προς τον δικηγόρο δόθηκε προσηκόντως από εκπρόσωπό του εξουσιοδοτημένο προς τούτο, ο Γραμματέας τάσσει στον προσφεύγοντα, σύμφωνα με το άρθρο 44, παράγραφοι 5 και 6, εύλογη προθεσμία για την τακτοποίηση του δικογράφου της προσφυγής ή για την προσκόμιση των απαραίτητων στοιχείων²². Δεν φαίνεται να είναι ασυνήθιστο να ζητεί το Πρωτοδικείο τα σχετικά στοιχεία ακόμη και σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο²³.

70. Στην υπό κρίση υπόθεση δεν προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι το ΡΚΚ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Με τη σκέψη 28 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης όμως, το Πρωτοδικείο δέχτηκε ότι η απόδειξη του παραδεκτού ενδέχεται να είναι ιδιαίτερα δυσχερής για τις ομάδες ή οντότητες που περιλαμβάνονται στον επίδικο κατάλογο. Κατά συνέπεια, οι ομάδες ή οντότητες αυτές πρέπει να προστατεύονται τουλάχιστον εξίσου με τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, για τα οποία είναι κατά κανόνα σχετικά εύκολο να αποδείξουν ότι το πρόσωπο που παρέσχε την πληρεξουσιότητα στον δικηγόρο είχε επαρκή εξουσία εκπροσώπησης.

71. Κατά συνέπεια, στις ομάδες που περιλαμβάνονται στον επίδικο κατάλογο πρέπει

επίσης να παρέχεται, σε περίπτωση μη επαρκούς απόδειξης της εξουσίας εκπροσώπησης του ενεργούντος για λογαριασμό τους προσώπου, ακόμη μία ευκαιρία να προσκομίσουν την απόδειξη αυτή.

72. Αυτό δεν συνέβη εν προκειμένω, αφού το Πρωτοδικείο ουδέποτε επισήμανε στον πρώτο αναιρεσιδόντα πριν εκδώσει τη διάταξη του ότι είχε αμφιβολίες ως προς την εξουσία του αναιρεσιδόντος να εκπροσωπεί το ΡΚΚ.

73. Κατά συνέπεια, η απόρριψη της προσφυγής από το Πρωτοδικείο σε σχέση με τον πρώτο αναιρεσιδόντα ενέχει διαδικαστική πλημμέλεια, καθόσον το Πρωτοδικείο δεν έδωσε στον Ο. Ocalan την ευκαιρία να διασαφηνίσει την εξουσία εκπροσώπησης που είχε. Η διάταξη του Πρωτοδικείου πρέπει να αναιρεθεί και για τον λόγο αυτό.

Β— Επί του τμήματος της διάταξης που αφορά το παραδεκτό της προσφυγής που άσκησε ο Ο. Ocalan εξ ονόματος του ΡΚΚ

74. Κατόπιν των ανωτέρω πρέπει να εξεταστεί αν το Δικαστήριο μπορεί, σύμφωνα με το αίτημα του πρώτου αναιρεσιδόντος, να αποφανθεί οριστικά επί του παραδεκτού της προσφυγής που άσκησε ο Ο. Ocalan εξ ονόματος του ΡΚΚ ή πρέπει —σύμφωνα με το επικουρικό αίτημα του Συμβουλίου— να αναπέμψει συνολικά την υπόθεση στο Πρωτοδικείο για την περαιτέρω εκδίκαση. Κατά

22 — Το κείμενο των διατάξεων αυτών παρατίθεται ανωτέρω στα σημεία 15 και 16.

23 — Βλ. την προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 6 απόφαση *Astipescă*.

το άρθρο 61, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, προϋπόθεση για την έκδοση οριστικής απόφασης είναι να είναι η διαφορά ώριμη προς εκδίκαση.

75. Το παραδεκτό της προσφυγής που ασκήθηκε εξ ονόματος του ΡΚΚ είναι επιπλέον αμφίβολο ως προς τέσσερα σημεία.

76. Πρώτον, δεν έχει ληφθεί μέχρι τώρα απόφαση επί της ένστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ότι το ΡΚΚ δεν μπορεί εν προκειμένω να θεωρηθεί ότι έχει ικανότητα δικαίου ή την ικανότητα να είναι διάδικος. Δεύτερον, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι δεν έχει διασαφηνιστεί ακόμη αν η προσφυγή κατά της απόφασης 2002/334 ασκήθηκε εμπρόθεσμα. Τα δύο αυτά ζητήματα τέθηκαν παρεμπιπτόντως ενώπιον του Πρωτοδικείου. Επομένως, η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση ως προς αυτά.

77. Άμεση σχέση με τη δεύτερη ένσταση έχει το τρίτο πρόβλημα παραδεκτού, δηλαδή το αν το δεύτερο αντικείμενο της προσφυγής, η απόφαση 2002/460, αποτελεί νομική πράξη την οποία μπορεί να προσβάλει το ΡΚΚ ή απλή επιβεβαιωτική πράξη. Το ζήτημα αυτό τέθηκε από την Επιτροπή πρωτοδικώς. Το Πρωτοδικείο έλαβε θέση επ' αυτού σε σχέση με το ΚΝΚ. Επομένως, ακόμη και επί του ζητήματος αυτού μπορεί να ληφθεί απόφαση.

78. Τέλος, τίθεται το τέταρτο ερώτημα, δηλαδή αν ο Ο. Ocalan μπορεί να αναγνωρισθεί ως εκπρόσωπος του ΡΚΚ. Το ερώτημα αυτό τέθηκε για πρώτη φορά και επιλύθηκε με τη διάταξη του Πρωτοδικείου —πράγμα που συνιστά προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων του πρώτου αναιρεσειόντος— χωρίς να παρασχεθεί καμία δυνατότητα διευκρινίσεων. Επομένως, το ερώτημα αυτό δεν ήταν ώριμο να επιλυθεί κατά τον χρόνο έκδοσης της διάταξης. Κατά την αναιρετική διαδικασία πάντως δόθηκε επαρκώς τόσος στον πρώτο αναιρεσειόντα όσο και στους λοιπούς διαδίκους η ευκαιρία να διατυπώσουν και άλλους ισχυρισμούς σχετικά με την εξουσία εκπροσώπησης που είχε ο Ο. Ocalan, οπότε επί του ζητήματος μπορεί να εκδοθεί απόφαση ακόμη και ως προς το σημείο αυτό.

1) Επί της ικανότητας δικαίου του ΡΚΚ και της ικανότητάς του να είναι διάδικος

79. Όπως εξέθεσα ανωτέρω, το ΡΚΚ πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει ικανότητα δικαίου και την ικανότητα να είναι διάδικος τουλάχιστον όσον αφορά την εγγραφή του στον επίδικο κατάλογο²⁴. Επομένως, η σχετική ένσταση του Συμβουλίου πρέπει να απορριφθεί.

2) Επί της τήρησης της προθεσμίας άσκησης της προσφυγής

80. Το Συμβούλιο προέβαλε πρωτοδικώς τον ισχυρισμό ότι η προσφυγή κατά της απόφασης 2002/334 δεν είχε ασκηθεί εμπρόθεσμα. Κατά το Συμβούλιο, ενώ η προ-

24 — Βλ. παραπάνω σημεία 45 επ.

σφυγή ασκήθηκε στις 31 Ιουλίου 2002, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής είχε λήξει στις 29 Ιουλίου 2002.

81. Όπως άλλωστε ισχυρίστηκαν αμφότεροι οι αναιρεσείοντες ενώπιον του Πρωτοδικείου, στις 24 Ιουλίου 2002, δηλαδή πριν από τη λήξη της προθεσμίας άσκησης της προσφυγής, περιήλθε στο Πρωτοδικείο έγγραφο που χαρακτηριζόταν ως «δικόγραφο της προσφυγής». Οι αναιρεσείοντες ισχυρίζονται ότι ήσαν πλήρως πεπεισμένοι ότι είχαν διαβιβάσει το δικόγραφο της προσφυγής με τις πρωτότυπες υπογραφές, αλλά δεν προσκομίζουν συναφώς καμία απόδειξη.

82. Οι αναιρεσείοντες προέβαλαν περαιτέρω ότι το Πρωτοδικείο τους πληροφόρησε αργά το απόγευμα της 29ης Ιουλίου 2002 ότι οι πρωτότυπες υπογραφές δεν υπήρχαν σε κανένα αντίγραφο του δικογράφου της προσφυγής. Το αντίτυπο του δικογράφου αυτού, στο οποίο υπάρχει ακόμη δυνατότητα πρόσβασης στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, αποτελεί αντίγραφο του δικογράφου της προσφυγής που έχει υπογραφεί από έναν από τους τρεις εκπροσώπους των διαδίκων και περιέχει τα αρχικά του ονόματος ενός ακόμη εκπροσώπου. Επιπλέον, στο φύλλο 4 περιέχεται το αντίγραφο μιας χειρόγραφης οδηγίας για διόρθωση.

83. Το δικόγραφο της προσφυγής που στάλθηκε μετά από την υπόδειξη του Πρωτοδικείου περιήλθε στο Πρωτοδικείο στις 31 Ιουλίου 2002. Έχει υπογραφεί από δύο εκπροσώπους των διαδίκων και περιέχει τα αρχικά του ονόματος ενός τρίτου εκπροσώπου.

84. Με βάση τα δεδομένα αυτά, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το πρώτο έγγραφο που χαρακτηριζόταν ως δικόγραφο της προσφυγής δεν έφερε πράγματι καμία πρωτότυπη υπογραφή, αλλά επρόκειτο προφανώς για αντίγραφο σχεδίου του δικογράφου της προσφυγής.

85. Επομένως, νομότυπο δικόγραφο της προσφυγής —το δεύτερο έγγραφο— περιήλθε στο Πρωτοδικείο μετά τη λήξη της προθεσμίας άσκησης της προσφυγής.

86. Τα έγγραφα που περιήλθαν στο Πρωτοδικείο στις 24 Ιουλίου 2002 δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ούτε ως τηλεομοιοτυπίες ή άλλα αντίγραφα που μπορούν να ληφθούν υπόψη, κατά το άρθρο 43, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, για την τήρηση της προθεσμίας. Η διαβίβαση αντιγράφων συνεπάγεται την τήρηση των δικονομικών προθεσμιών μόνο εφόσον το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του εγγράφου περιέλθει επίσης στο Πρωτοδικείο εντός δέκα ημερών. Στην προκειμένη περίπτωση δεν διαβιβάστηκε όμως το πρωτότυπο του αντιγράφου, αλλά ένα άλλο δικόγραφο προσφυγής με μια άλλη υπογραφή.

87. Η προσφυγή κατά της απόφασης 2002/334 είναι άρα εκπρόθεσμη και επομένως απαράδεκτη. Κατά συνέπεια, η ένσταση του Συμβουλίου καλώς έγινε δεκτή. Για τον λόγο αυτό, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη του Πρωτοδικείου πρέπει τελικά να επικυρωθεί, καθόσον αφορά την απόφαση 2002/334.

3) Επί της δυνατότητας άσκησης προσφυγής κατά της απόφασης 2002/460

88. Δεν αμφισβητείται ότι, όσον αφορά την απόφαση 2002/460, τηρήθηκε η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής. Η Επιτροπή πάντως ισχυρίστηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι η εν λόγω απόφαση αποτελεί απλώς επιβεβαιωτική πράξη έναντι του ΡΚΚ. Η Επιτροπή υποστηρίζει δηλαδή ότι η απόφαση 2002/334 αναφέρει το ΡΚΚ υπό την ίδια μορφή.

89. Κατά την Επιτροπή, η απλώς βεβαιωτική πράξη δεν αποτελεί νομική πράξη κατά της οποίας να μπορεί να ασκηθεί προσφυγή με αίτημα την ακύρωσή της²⁵. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο όταν η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί το οριστικό πόρισμα νέας εξέτασης των πραγματικών περιστατικών²⁶.

90. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, με τη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης, ότι, όσον αφορά το ΚΝΚ, πρόκειται για νέα απόφαση, η οποία μπορεί συνεπώς να προσβληθεί αυτοτελώς:

25 — Αποφάσεις της 9ης Δεκεμβρίου 2004, C-123/03 P, Επιτροπή κατά Greenscore (Συλλογή 2004, σ. I-11647, σκέψη 39), και της 5ης Μαΐου 1998, C-180/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-2265, σκέψεις 27 και 28)· βλ. επίσης και τις αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1961, 42/59 και 49/59, SNUPAT κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 599), της 15ης Δεκεμβρίου 1988, 166/86 και 220/86, Irish Cement κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6473, σκέψη 16), της 11ης Ιανουαρίου 1996, C-480/93 P, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-1, σκέψη 14), και τη διάταξη της 21ης Νοεμβρίου 1990, C-12/90, Infortec κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-4265, σκέψη 10).

26 — Απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2005, C-138/03, C-324/03 και C-431/03, Ιταλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-10043, σκέψη 37).

«Όσον αφορά την απόφαση 2002/460 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), παρίσταται σαφώς ότι πρόκειται για νέα απόφαση σε σχέση με την καταργούμενη 2002/334. Αφενός, το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 ορίζει ότι το Συμβούλιο καταρτίζει, αναθεωρεί και τροποποιεί τον κατάλογο των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων επί των οποίων εφαρμόζεται ο εν λόγω κανονισμός. Έπεται ότι το Συμβούλιο αναθεωρεί με κάθε νέα πράξη τον επίδικο κατάλογο. Αφετέρου, η αναθεώρηση αυτή δεν μπορεί να περιορίζεται στην εγγραφή νέων προσώπων ή οντοτήτων ή στη διαγραφή ορισμένων προσώπων ή οντοτήτων, δοθέντος ότι σε μία Κοινότητα δικαίου δεν μπορεί να γίνεται δεκτό ότι πράξη θεσπίζουσα περιοριστικά μέτρα διαρκείας έναντι προσώπων ή οντοτήτων μπορεί να τυγχάνει εφαρμογής απεριορίστως, χωρίς το θεσμικό όργανο που τα εξέδωσε να τα επαναπροσαρμόζει τακτικά κατόπιν επανεξέτασας. Επομένως, το γεγονός ότι το ΚΝΚ είχε προσβάλει την απόφαση 2002/334, με την οποία το ΡΚΚ εγγραφόταν για πρώτη φορά στον επίδικο κατάλογο, δεν μπορεί να το εμποδίσει να προσβάλει την απόφαση 2002/460, περί διατήρησης του ΡΚΚ στον εν λόγω κατάλογο, λόγω της ενστάσεως εκκρεμοδικίας.»

91. Σύμφωνα και εγώ, όπως άλλωστε και αμφότεροι οι διάδικοι, με την παραπάνω αξιολόγηση της απόφασης 2002/464, καθόσον μάλιστα η επανεξέταση, την οποία αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001, πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 6, της κοινής θέσης 2001/931. Σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, τα ονόματα των προσώπων και οντοτήτων τα οποία περιλαμβάνονται στον κατάλογο

του παραρτήματος εξετάζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η διατήρησή τους στον κατάλογο δικαιολογείται²⁷.

92. Κατά συνέπεια, η απόφαση 2002/460 αποτελεί νομική πράξη κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ακόμη και από το ΡΚΚ.

4) Επί της εξουσίας εκπροσώπησης

93. Τέλος, πρέπει να εξεταστεί αν ο Ο. Οcalan ήταν πράγματι εξουσιοδοτημένος να παράσχει τη δικαστική πληρεξουσιότητα για την άσκηση προσφυγής για λογαριασμό του ΡΚΚ.

94. Για την εξέταση του σημείου αυτού επιβάλλεται να υπενθυμιστούν οι διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου στη σκέψη 28 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης:

«Ακολούθως, πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι διέποντες το παραδεκτό μιας προσφυγής ακυρώσεως κανόνες, όταν πρόκειται για πρόσωπο περιλαμβανόμενο στον επίδικο κατάλογο —ήτοι στον κατάλογο των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων επί των οποίων τυγχάνουν εφαρμογής περιοριστικά μέτρα στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως της τρομοκρατίας—, πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις. Πράγματι, όταν πρόκειται ειδικότερα για τις

οικείες ομάδες ή οντότητες, ενδέχεται να μην έχουν νομική υπόσταση ή να μην ήσαν σε θέση να τηρήσουν τους συνήθως εφαρμοζόμενους επί των νομικών προσώπων κανόνες δικαίου. Ως εκ τούτου, υπερβολική τυπολατρία θα ισοδυναμούσε με τη μη αναγνώριση σε ορισμένες περιπτώσεις οποιασδήποτε δυνατότητας άσκησης προσφυγής ακυρώσεως τη στιγμή κατά την οποία οι εν λόγω ομάδες και οντότητες αποτέλεσαν αντικείμενο κοινοτικών περιοριστικών μέτρων.»

95. Οι παραπάνω σκέψεις είναι, κατ' εμέ, πειστικές, ιδίως όσον αφορά την εξέταση της εξουσίας εκπροσώπησης ως δικονομικής προϋπόθεσης. Με την εξέταση αυτή δεν επιδιώκεται η ματαίωση της άσκησης προσφυγής στις περιπτώσεις που η οικεία πράξη αφορά τον ενδιαφερόμενο άμεσα και ατομικά. Αντίθετα, σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι την προσφυγή έχει ασκήσει η θιγόμενη οργάνωση και όχι κάποιος τρίτος, ο οποίος ασκεί στην πραγματικότητα μια *actio popularis* ή ενεργεί μάλιστα εναντίον των συμφερόντων της οργάνωσης που υποτίθεται ότι ασκεί την προσφυγή.

96. Η απαίτηση να προσκομίζει ο ασκών προσφυγή για λογαριασμό μιας οργάνωσης πλήρη απόδειξη της εξουσίας εκπροσώπησης που έχει θα ήταν επομένως δυσανάλογη. Θα πρέπει αντίθετα να αρκεί καταρχήν η πιθανολόγηση της εξουσίας του αυτής. Αν εντούτοις το κοινοτικό όργανο κατά του οποίου ασκείται η προσφυγή έχει αμφιβολίες για το αν το πρόσωπο αυτό εκπροσωπεί την προσφεύγουσα οργάνωση, τότε οφείλει να ανασκευάσει τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος αποδεικνύοντας επαρκώς το βάσιμο των αμφιβολιών αυτών.

27 — Η εν λόγω διάταξη παρατίθεται ανωτέρω στο σημείο 4.

97. Αν εφαρμοστούν τα κριτήρια αυτά στην επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, δημιουργούνται εντούτοις αμφιβολίες για το αν ο Ο. Ocalan εκπροσωπεί το PKK. Είναι μιν ο αδελφός του Α. Ocalan, του κρατούμενου στις τουρκικές φυλακές ηγέτη του PKK, και είναι προφανώς μέλος της ηγεσίας του PKK²⁸. Ο αναιρεσείων όμως αυτοχαρακτηρίστηκε, κατά την παροχή της δικαστικής πληρεξουσιότητας, *πρώην* μέλος του PKK. Εν τω μεταξύ φαίνεται ότι ο Ο. Ocalan έχει αποχωρήσει, μαζί με ορισμένους άλλους, ακόμη και από την οργάνωση που ονομάζεται πλέον KONGRA-GEL²⁹. Επομένως, δεν θα ήταν αβάσιμη η αμφιβολία για το αν ο Ο. Ocalan, κατά την παροχή της δικαστικής πληρεξουσιότητας για την άσκηση προσφυγής εξ ονόματος του PKK, εκπροσωπούσε το PKK ή, όπως ανέφερε ο ίδιος, την «οργάνωση που ήταν παλαιότερα γνωστή ως PKK».

98. Όπως εξέθεσα ήδη, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε πάντως, λόγω των αμφιβολιών αυτών, να απορρίψει την προσφυγή χωρίς καμία περαιτέρω ακρόαση των διαδίκων. Αντίθετα, λόγω ακριβώς των αμφιβολιών αυτών, το Πρωτοδικείο έπρεπε να δώσει στον πρώτο αναιρεσείοντα τη δυνατότητα να παράσχει διευκρινίσεις³⁰.

99. Στην παρούσα αναιρετική διαδικασία ο πρώτος αναιρεσείων έχει προσκομίσει μια δήλωση ενός από τους δικαστικούς πληρε-

ξουσίου, του Mark Muller, με την οποία επιδιώκεται να διασαφηνιστεί ότι η προσφυγή ασκείται πράγματι για λογαριασμό του PKK. Ο Μ. Muller εκπροσωπεί τον Α. Ocalan σε διαδικασία ενώπιον του ΕΔΔΑ³¹. Ο Α. Ocalan είναι η βασική ηγετική φυσιογνωμία του PKK και έχει επίσης εκλεγεί, σύμφωνα με δήλωση του Ο. Ocalan, πρόεδρος του ΚΑΔΕΚ³². Ο Μ. Muller δηλώνει ότι ο Α. Ocalan του έδωσε την εντολή να προσβάλει την εγγραφή του PKK στον επίμαχο κατάλογο. Κατά τον Μ. Muller, την ίδια εντολή του έδωσαν και άλλα ηγετικά στελέχη του PKK και του ΚΑΔΕΚ, δηλαδή της οργάνωσης που υποτίθεται ότι διαδέχτηκε το PKK.

100. Ο Μ. Muller εκθέτει ότι, για να τηρηθούν οι δικονομικοί κανόνες του Πρωτοδικείου, ζήτησε εξουσιοδότηση από τον Ο. Ocalan, που ήταν τότε υψηλόβαθμο στέλεχος τόσο της οργάνωσης που ήταν παλαιότερα γνωστή ως PKK όσο και του ΚΑΔΕΚ.

101. Σύμφωνα με την παραπάνω δήλωση, η εντολή για την άσκηση της προσφυγής δόθηκε από την ηγεσία της οργάνωσης που ήταν παλαιότερα γνωστή ως PKK. Αν επιπλέον ληφθούν υπόψη τα συμφέροντα του PKK και οι πληροφορίες που παρείχαν τα μέσα ενημέρωσης σχετικά με την εγγραφή του PKK στον εν λόγω κατάλογο³³, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προ-

28 — Βλ. το σχετικό λήμμα στη βάση Terrorism Knowledge Base του National Memorial Institute for the Prevention of Terrorism, <http://www.tkb.org/KeyLeader.jsp?memID=121>, και το άρθρο του BBC για την εγγραφή του PKK στον επίδικο κατάλογο, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/1964954.stm>.

29 — Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εσωτερικών (Γερμανία), *Verfassungsschutzbericht 2004* (2005), σ. 228, http://www.verfassungsschutz.de/de/publikationen/verfassungsschutzbericht/vsbericht_2004/vsbericht_2004.pdf. Βλ. επίσης το λήμμα που μνημονεύεται στην υποσημείωση 28.

30 — Βλ. παραπάνω σημεία 69 επ.

31 — Αυτό προκύπτει από τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 12ης Μαΐου 2005 και της 12ης Μαρτίου 2003, οι οποίες αφορούσαν την προσφυγή 46221/99 (Ocalan κατά Τουρκίας).

32 — Σημείο 19 της δήλωσης που περιέχεται στο παράρτημα II του δικογράφου της προσφυγής.

33 — Βλ. το προπαρατεθέν στην υποσημείωση 28 άρθρο του BBC.

σβολή του επίδικου καταλόγου ανταποκρίνεται πράγματι στη βούληση του ΡΚΚ.

102. Ούτε το ότι ο Ο. Ocalan φέρεται να έχει αποχωρήσει από το ΡΚΚ, ή τώρα πλέον από το KONGRA-GEL, επιβάλλει τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η προσφυγή δεν μπορούσε πλέον να θεωρηθεί ότι έχει ασκηθεί για λογαριασμό του ΡΚΚ. Πράγματι, οι δικαστικοί πληρεξούσιοι δεν ενεργούν για λογαριασμό του Ο. Ocalan, αλλά για λογαριασμό της οργάνωσης που ήταν παλαιότερα γνωστή ως ΡΚΚ. Η πληρεξουσιότητα αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι ο εκπρόσωπος του ΡΚΚ που παρέσχε στο παρελθόν στους δικαστικούς πληρεξουσίου την πληρεξουσιότητα αυτή ενδέχεται να μην εκπροσωπεί πλέον σήμερα την οργάνωση αυτή.

103. Οι ενδείξεις αυτές είναι επαρκείς για να γίνει δεκτό, κατά —μαχητό— τεκμήριο, ότι η προσφυγή ορθώς ασκήθηκε για λογαριασμό του ΡΚΚ. Το Συμβούλιο δεν προέβαλε ισχυρισμούς ικανούς να ανατρέψουν το τεκμήριο αυτό.

104. Κατά συνέπεια, η προσφυγή εξ ονόματος του ΡΚΚ είναι παραδεκτή, καθόσον βάλλει κατά της απόφασης 2002/460.

Γ — *Επί της αναίρεσης που άσκησε ο S. Vanly εξ ονόματος του ΚΝΚ*

105. Όσον αφορά την προσφυγή του ΚΝΚ, η αναίρεση βάλλει κατά των κριτηρίων που

έχει διαμορφώσει το Δικαστήριο σχετικά με την προϋπόθεση προσβολής των κανονισμών από ιδιώτες που συνίσταται, κατά το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, στο ότι ο κανονισμός πρέπει να αφορά ατομικά τον προσφεύγοντα.

106. Κατά πάγια νομολογία, μια πράξη αφορά ατομικά ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όταν το θίγει λόγω ορισμένων ιδιαίτερων ιδιοτήτων ή μιας πραγματικής κατάστασης που το χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και, κατ' αυτό τον τρόπο, το εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη μιας απόφασης³⁴.

107. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε συναφώς, με τη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης, ότι τόσο το ΚΝΚ όσο και τα μέλη του είναι υποχρεωμένα να σεβαστούν την επιβληθείσα με την επίδικη απόφαση απαγόρευση όσον αφορά το ΡΚΚ κατά τον ίδιο τρόπο με όλα τα λοιπά πρόσωπα εντός της Κοινότητας. Το γεγονός ότι, ως εκ των πολιτικών πεποιθήσεών τους, το ΚΝΚ και τα μέλη του υφίστανται εντονότερα από άλλους τις συνέπειες της απαγορεύσεως αυτής δεν είναι ικανό να τα εξατομικεύσει έναντι οποιουδήποτε άλλου προσώπου εντός της Κοινότητας. Πράγματι, το γεγονός ότι μια πράξη γενικής ισχύος μπορεί να έχει

34 — Αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937), της 22ας Νοεμβρίου 2001, C-452/98, Nederlandse Antillen κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2001, σ. I-8973, σκέψη 60), και της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψη 36).

αποκλίνουσες συγκεκριμένες συνέπειες για τα διάφορα υποκείμενα δικαίου επί των οποίων τυγχάνει εφαρμογής δεν είναι ικανό να τα διακρίνει έναντι όλων των λοιπών ενδιαφερομένων προσώπων, εφόσον η εφαρμογή της πράξεως αυτής πραγματοποιείται λόγω μιας αντικειμενικώς προσδιοριζόμενης καταστάσεως.

108. Ο δεύτερος αναιρεσείων δεν αμφισβητεί την εφαρμογή αυτού του κριτηρίου για τις πράξεις που αφορούν ατομικά τον ενδιαφερόμενο. Υποστηρίζει όμως ότι το κριτήριο αυτό δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε περίπτωση προβολής αιτίας για προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων, διότι η Κοινότητα θεσπίζει τελευταία όλο και περισσότερες ρυθμίσεις που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα. Στις περιπτώσεις που αφορούν θεμελιώδη δικαιώματα το Δικαστήριο πρέπει μάλλον να εφαρμόζει τα κριτήρια που ισχύουν για το παραδεκτό των προσφυγών ενώπιον του ΕΔΔΑ. Σύμφωνα με τα κριτήρια αυτά, αρκεί να θίγεται ο ενδιαφερόμενος άμεσα, έστω και αν δεν έχει επέλθει ζημία. Το KNK θίγεται άμεσα, διότι, λόγω των στενών του σχέσεων με το PKK, παρεμποδίζονται οι δραστηριότητες που αναπτύσσει υπέρ των δικαιωμάτων των Κούρδων.

109. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο, με την απόφαση *Unión de Pequeños Agricultores*, εξέθεσε —πειστικά, κατ' εμέ— ότι, κατά το παρόν στάδιο της εξέλιξης του κοινοτικού δικαίου, η ουσιαστική δικαστική προστασία έναντι των πράξεων της Κοινότητας παρέχεται από κοινού από τα εθνικά δικαστήρια και τον κοινοτικό δικαστή και ότι επομένως δεν ενδείκνυται περαιτέρω εξέλιξη της νομολογίας ως προς το δικαίωμα των ιδιωτών να ασκούν προσφυγή:

«40 Η Συνθήκη, με τα άρθρα της 173 και 184 (νυν άρθρο 241 ΕΚ), αφενός, και με το άρθρο της 177 [νυν άρθρο 234], αφετέρου, καθιέρωσε ένα πλήρες σύστημα ένδικων βοηθημάτων και διαδικασιών για τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των κοινοτικών οργάνων, αναθέτοντας τον έλεγχο αυτόν στον κοινοτικό δικαστή (βλ., υπό το ίδιο πνεύμα, απόφαση της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, *Les Verts* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1339, σκέψη 23). Στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη δυνατότητα, λόγω των προϋποθέσεων του παραδεκτού που θέτει το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, να προσβάλλουν απευθείας τις κοινοτικές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα, έχουν τη δυνατότητα, αναλόγως της περιπτώσεως, να προβάλλουν την ακυρότητα των πράξεων αυτών είτε, κατά τρόπο παρεμπιπτοντα δυνάμει του άρθρου 184 της Συνθήκης, ενώπιον του κοινοτικού δικαστή είτε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και να ζητούν από αυτά, δεδομένου ότι δεν είναι αρμόδια να αναγνωρίζουν την ακυρότητα των εν λόγω πράξεων (βλ. απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1987, 314/85, *Foto-Frost*, Συλλογή 1987, σ. 4199, σκέψη 20), να υποβάλλουν προς τούτο προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο.

41 Κατά συνέπεια, στα κράτη μέλη εναπόκειται να προβλέψουν ένα σύστημα ένδικων βοηθημάτων και διαδικασιών προκειμένου να εξασφαλίσουν τον σεβασμό του δικαιώματος για παροχή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

42 Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με την αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας που διατυπώνει το άρθρο 5 της Συνθήκης

[νυν άρθρο 10 ΕΚ], τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται, στο μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν τους εσωτερικούς δικονομικούς κανόνες που διέπουν την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων κατά τρόπον ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να αμφισβητούν ενώπιον των δικαστηρίων τη νομιμότητα οποιασδήποτε αποφάσεως ή εθνικού μέτρου σχετικά με την εφαρμογή επ' αυτών μιας κοινοτικής πράξεως κανονιστικού χαρακτήρα, προβάλλοντας την ακυρότητά της.

υπάρξει υπέρβαση των αρμοδιοτήτων που αναγνωρίζει στα κοινοτικά δικαστήρια.

43 [...]]

44 Τέλος, πρέπει να προστεθεί ότι, σύμφωνα με το σύστημα ελέγχου της νομιμότητας το οποίο καθιερώνει η Συνθήκη, ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά κανονισμού παρά μόνον εάν ο κανονισμός αυτός το αφορά όχι μόνον άμεσα αλλά και ατομικά. Μολονότι η προϋπόθεση αυτή πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της αρχής της παροχής αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων περιστάσεων που είναι δυνατό να εξατομικεύουν τον προσφεύγοντα (βλ., π.χ., τις αποφάσεις της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 67/85, 68/85 και 70/85, Van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 219, σκέψη 14, Extramet κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα, σκέψη 13, και Codorniu, προπαρατεθείσα, σκέψη 19), η ερμηνεία αυτή δεν είναι δυνατόν να καταλήξει στο να μη λαμβάνεται υπόψη η εν λόγω προϋπόθεση, η οποία ρητώς προβλέπεται στη Συνθήκη, χωρίς να

45 Μολονότι είναι δυνατόν να υπάρξει βεβαίως ένα σύστημα ελέγχου της νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων κανονιστικού χαρακτήρα διαφορετικό από αυτό που καθιερώνει η ιδρυτική Συνθήκη και το οποίο ουδέποτε έχει τροποποιηθεί ως προς τις αρχές του, ωστόσο εναπόκειται, αν παραστεί ανάγκη, στα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 48 ΕΕ, να αναμορφώσουν το νυν ισχύον σύστημα.»³⁵

110. Δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξατομικεύει επαρκώς το ΚΝΚ, το ΚΝΚ δεν μπορεί να ασκήσει προσφυγή ακύρωσης. Αντίθετα, θα έπρεπε να έχει ζητήσει την παροχή ένδικης προστασίας από τα εθνικά δικαστήρια. Στην πράξη δεν θα είχε κανονικά κανένα πρόβλημα, διότι εκπροσωπείται από Άγγλους δικηγόρους και τα δικαστήρια Ηνωμένου Βασιλείου υποβάλουν στο Δικαστήριο, σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με το κύρος πράξης της Κοινότητας που θίγει άμεσα τα δικαιώματα ιδιωτών, αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης³⁶.

35 — Απόφαση Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 34.

36 — Βλ. τις αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-491/01, British American Tobacco [Investments] και Imperial Tobacco (Συλλογή 2002, σ. I-11453), της 14ης Δεκεμβρίου 2004, C-210/03, Swedish Match (Συλλογή 2004, σ. I-11893), της 12ης Ιουλίου 2005, C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ. (Συλλογή 2005, σ. I-6451), της 6ης Δεκεμβρίου 2005, C-453/03, C-11/04, C-12/04 και C-194/04, ABNA κ.λπ. (Συλλογή 2005, σ. I-10423), της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, International Air Transport Association (Συλλογή 2006, σ. I-403), και της 23ης Μαρτίου 2006, C-535/03, Unifarm κ.λπ. (Συλλογή 2006, σ. I-2689).

111. Συναφώς δεν είναι πειστικός ο ισχυρισμός που προέβαλε το ΚΝΚ κατά την προφορική διαδικασία ως προς την αδυναμία του να κινήσει εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας διαδικασία για την υποβολή αίτησης για την έκδοση προδικαστικής απόφασης. Η απόφαση του Συμβουλίου παράγει έννομα αποτελέσματα μόνο εντός της Κοινότητας. Εφόσον τα αποτελέσματα αυτά —π.χ. η δέσμευση των καταθέσεων— αφορούν το ΚΝΚ, η οργάνωση αυτή μπορεί να ζητήσει την παροχή δικαστικής προστασίας και από τα δικαστήρια της Κοινότητας, τα οποία είναι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, υποχρεωμένα να υποβάλουν στο Δικαστήριο αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης. Αντίθετα, στο ΚΝΚ δεν πρέπει να παρασχεθούν πρόσθετες δυνατότητες έννομης προστασίας — π.χ. ως προς τον χαρακτηρισμό του ΡΚΚ ως τρομοκρατικής οργάνωσης.

112. Κατά συνέπεια, η αίτηση αναίρεσης σε σχέση με την προσφυγή του ΚΝΚ πρέπει να απορριφθεί.

114. Αφού η αναίρεση του ΚΝΚ πρέπει να απορριφθεί, πρέπει το Δικαστήριο να αποφανθεί επί των σχετικών δικαστικών εξόδων.

115. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Το δεύτερο εδάφιο της διάταξης αυτής προβλέπει ότι, όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των εξόδων.

116. Δεδομένου ότι εν προκειμένω το ΚΝΚ ηττήθηκε και το Συμβούλιο έχει υποβάλει σχετικό αίτημα σχετικά με τα έξοδα, το ΚΝΚ πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα που προκλήθηκαν από το τμήμα της αναίρεσης που το αφορά.

VI — Επί των δικαστικών εξόδων

113. Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναίρεσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη ή όταν γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο τη διαφορά, το Δικαστήριο αποφαινεται και επί των δικαστικών εξόδων.

117. Μολονότι η αίτηση αναίρεσης εμφανίζεται τυπικά να έχει ασκηθεί από κοινού από το ΡΚΚ και το ΚΝΚ, τα έξοδα της αναίρεσης του ΚΝΚ δεν πρέπει να βαρύνουν το ΡΚΚ. Πρόκειται δηλαδή για δύο χωριστές διαδικασίες από άποψη περιεχομένου, για τις οποίες ισχύουν διαφορετικές νομικές επιταγές.

VII — Πρόταση

118. Κατόπιν των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

- «1) Ακυρώνονται τα σημεία 1 και 2 του διατακτικού της διάταξης του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15ης Φεβρουαρίου 2005 στην υπόθεση T-229/02, ΡΚΚ και ΚΝΚ κατά Συμβουλίου, καθόσον αφορούν την προσφυγή που άσκησε ο Ο. Ocalan εξ ονόματος του Κουρδικού Εργατικού Κόμματος (ΡΚΚ) κατά της απόφασης 2002/460/ΕΚ, για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 και για την κατάργηση της απόφασης 2002/334/ΕΚ.
- 2) Η προσφυγή του Ο. Ocalan εξ ονόματος του ΡΚΚ είναι παραδεκτή, καθόσον βάλλει κατά της απόφασης 2002/460, και αναπέμπεται στο Πρωτοδικείο για την έκδοση απόφασης επί της ουσίας. Συναφώς το Δικαστήριο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.
- 3) Κατά τα λοιπά, η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται.
- 4) Το Εθνικό Συνέδριο του Κουρδιστάν φέρει τα δικαστικά έξοδα που προκλήθηκαν από την αναίρεσή του.»